

Africa on my mind.

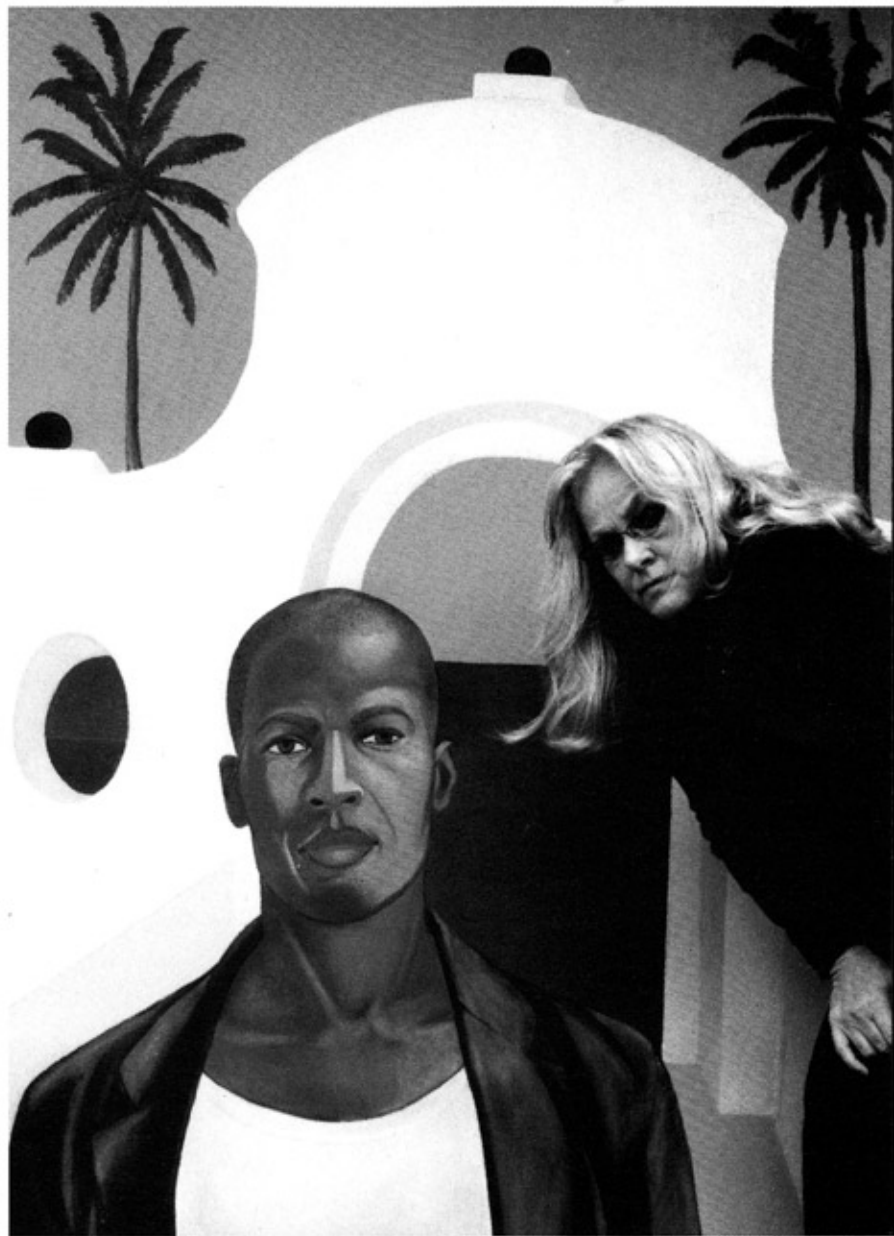
De geschiedenis is het verhaal van de mens. Een verhaal, dat naar believen mooier of lelijker gemaakt kan worden. Niets menselijks is vreemd. Wij Nederlanders waren nogal trots op onze vaderlandse geschiedenis. Maar ook dat bleek te komen door de manier waarop het verhaal werd verteld. De heldenrol lag ons wel. Zeehelden – een zeevarende natie. Maar wat er aan boord van de schepen vervoerd werd, is een ander verhaal. Wit en zwart ivoor. De zwarte bladzijden van de geschiedenis. De rijkdom die verkregen werd uit de slavenhandel. Wreedheid en onmenselijkheid. De geschiedenis laat zijn sporen na; in onszelf maar ook zichtbaar. 'Lieux de memoire' noemen de Fransen dat, plekken waar de herinnering aan vastkleeft. Slagvelden, gevangenkampen, oorden verbonden aan een duister verleden.

Wil Korrelboom bezocht zo'n oord: het fort Elmina, aan de kust van Ghana, samen met haar vriend, die uit die omstreken afkomstig is. Het fort Elmina was een plek, waar Nederlanders, zoals Daendels, waar in Den Haag nog een straat naar genoemd is, slaven bijeenbrachten om ze werk te laten verrichten in andere kolonien, zoals Brazilië.

Een fort, imposant en trots, ongenaakbaar aan de buitenkant, gruwelijk van binnen, met donkere ruimten waar de slaven als beesten bijeen werden gedreven tot ze op transport werden gesteld. Mensen als koopwaar, ontdaan van al hun menselijke waardigheid. Aangegrepen en geschokt door de concrete sporen van deze gruwelijke episode uit onze vaderlandse geschiedenis begon Wil Korrelboom de ruimten van het fort te schilderen: de witte facades met hoge poorten en arcades, maar ook de zwarte slavenblokken, met de nummers nog op de muren, alsof het een pakhuis was. Wil Korrelboom contrasteert deze aangrijpende beelden met de schoonheid en de waardigheid van het Ghanese volk van nu, met hun prachtige geweven en bedrukte kledingstoffen, hun fraaie maskers, en hun fiere houding. Trots en zelfbewust zijn ze, en zo worden ze geportretteerd door Wil Korrelboom. Toch is haar fascinerende reeks schilderijen – want dat werd het, een hele reeks over Ghana, met maskers en meer dan levensgrote portretten in zwart – wit en kleur – niet louter een reportage van een reis, Wil Korrelboom zou Wil Korrelboom niet zijn als ze er ook niet iets helemaal van haarzelf van zou maken: een opgaan in kleur en lijn, van mooie lichamen en gevoel voor materiaaluitdrukking en kleding, van stilering en ritme. Want dat kan ze, Wil Korrelboom. Haar kleuren zijn uitbundig waar nodig, en terughoudend als het zo uitkomt. Soms beperkt ze zich tot een paar lijnen, zelfs voor een gigantisch portret, maar wat voor lijnen: subtiel, vol spanning en sensualiteit, neergezet in een keer. De gezichten zijn soms ondoorgrondelijk, net als de Afrikaanse maskers. Ze varieert, maar het zijn varianten op een thema, net als haar vorige portret reeksen die eveneens een grote onderlinge eenheid vertoonden. Dat is wat Wil Korrelbooms werk fascinerend maakt: de onderlinge samenhang, een manier van kijken, een visie, zonder concessies. Wil Korrelboom is een kunstenaar zonder gene, zonder zelfcensuur, zonder zelf opgelegde beperkingen. Wat ze laat zien in de uiterst boeiende reeks getiteld "Africa on my mind" ... is een sterk ontwikkeld gevoel van vrijheid, mentaal en artistiek. Iemand met een dergelijke instelling moet tot in het diepste van haar ziel geschokt zijn door de confrontatie met het fort Elmina, een duister monument van de slavenhandel, een metafoor voor onvrijheid en uitbuiting, vooroordeel en discriminatie die zich in onze tijd even kwaadaardig manifesteert. Vrijheid moet nog altijd bevochten worden, ook in de beeldende kunst van vandaag.

Den Haag 10 oktober 1998

John Sillevis
Hoofdconservator Haags Gem. Museum.

'Mike Libanon'

Wil Korrelboom